

‘Afdrukplaatjes maken effect reinigen en ontsmetten tastbaar’

“Het nemen van afdrukplaatjes in de stal maakt het effect van een reinigings- en ontsmettingsprotocol direct tastbaar voor u als varkenshouder”, vertelt DGZ-dierenarts Charlotte Brossé. Binnen het Veepeiler project ‘Optimalisatie reinigen en ontsmetten met hygiënogrammen’ deed zij samen met collega-dierenartsen en varkenshouders de nodige ervaring op met staalnames in Vlaamse varkensstallen. “Het grondig en effectief reinigen en ontsmetten van de stal is cruciaal voor de biosecurity. Alleen dan kun je in- en versleep van ziektekiemen voorkomen”, stelt Brossé.

‘Verbeteren reinigings- en ontsmettingsprotocol hoeft niet ingewikkeld te zijn’

Dat het verbeteren van een reinigings- en ontsmettingsprotocol niet altijd ingewikkeld hoeft te zijn, blijkt wel uit het praktijkvoorbeeld dat DGZ-dierenarts Tamara Vandersmissen aanhaalt. “Op een bedrijf waar kraamstaldiarree een terugkerend probleem was, hebben we samen met de bedrijfsdierenarts en varkenshouder het reinigings- en ontsmettingsprotocol doorgenomen en een eerste staalname in de stal gedaan. Wat bleek; de stallen waren niet altijd visueel schoon na het reinigen. Simpele dingen als de onderkant van de stangen van de zeugenbox worden vaak onbewust overgeslagen. Maar ook het goed doseren en gebruiken van de juiste middelen was een aandachtspunt. We hebben de score zien dalen van 3,1 bij de eerste staalname tot 1,8 na het toepassen van verbeterpunten bij een derde staalname. De diarree in de kraamstal is weer onder controle, dat is natuurlijk een super resultaat.”

‘De puntjes op de i zetten is cruciaal’

“All-in-all out werken heeft alleen effect als je ook het reinigen en ontsmetten optimaal doet. Deze combinatie is wat mij betreft het allerbelangrijkste om een infectieketen te doorbreken”, stelt Anke Verhaegen, technisch specialist bij Zoetis.

“Het voordeel van de afdrukplaatjes is dat ze visueel maken waar het goed of minder goed gaat. Daarmee pak je een stukje bedrijfsblindheid aan. Het is zonde als het all-in-all-out werken goed gaat om dan bij het reinigen en ontsmetten van de stal stekende te laten vallen. Dan is het wat mij betreft zaak om samen met uw bedrijfsdierenarts de puntjes op de i te zetten.”

Voederbakken vaak een 'Quick-win'

In de uitvoering van het reinigings- en ontsmettingsprotocol zijn vaak nog een aantal 'quick-wins' te behalen. Vandersmissen: "Denk bijvoorbeeld aan de voederbakken. Vaak blijft daar vuil of water in staan. Alleen ontsmetten is echt niet voldoende. Een tip die ik varkenshouders dan vaak geef: maak de bakken eerst schoon met een stofzuiger. Dat is net zo veel of zelfs minder werk en levert uiteindelijk een beter resultaat op. En dat geldt ook voor bijvoorbeeld het naspoelen met lage druk en zorgen dat de stal droog is voor er dieren in komen. Het is meestal niet zo ingewikkeld, maar je moet het wel doen."

'Wat je doet, grondiger of beter doen'

"We zien vaak dat de meeste stappen volgens het protocol wel gevolgd worden. Maar wat je doet grondiger of beter doen, maakt vaak een groot verschil", stelt Brossé. En daar ligt dan ook een taak weggelegd voor de varkenshouder en zijn bedrijfsdierenarts. "Om de infectiedruk op een bedrijf te verlagen, zul je aan de slag moeten met de biosecurity. En in het kader van de antibioticumreductie is preventief werken natuurlijk een belangrijk argument. Het gaat er niet om wie het niet goed doet, maar waar we het reinigen en ontsmetten van de stal kunnen verbeteren. En dat kan op één bedrijf dus al per compartiment of bijvoorbeeld medewerker verschillen. Het nemen van de afdrukplaatjes is een extra hulpmiddel om dat inzichtelijk te maken. We hopen op den duur dat in de varkenshouderij het werken met afdrukplaatjes routine wordt."

'Zou standaard check voor elke varkenshouder moeten zijn'

"Wat betreft het meten en controleren van de hygiëne in de stal kunnen we nog veel leren van de pluimveesector. Ik zie op varkensbedrijven dat we teveel werken vanuit aannames, en daar beginnen de fouten", stelt varkensdierenarts Arjan Schuttert van De Oosthof dierenartsen. Binnen het project 'Noaberbig', een regionaal initiatief om de PRRS-infectiedruk te verlagen, startte hij dit jaar met monsternames in varkensstallen. Met de Rodac plaatjes toon je geen PRRS aan maar krijg je wel een indruk van de hygiënestatus. "We zijn eerst begonnen met de vrachtwagens bemonsteren. Het heeft echter geen zin om alleen met het vingertje naar het transport te wijzen, veel PRRS-stammen houden immers stand op het bedrijf zelf. Daarom zijn we een mini-pilot gestart met het nemen van afdrukplaatjes om de hygiëne in de stallen te meten. En dat heeft wel te denken gegeven. We hebben in eerste instantie alleen de gladde oppervlakten gemeten. En ja, dan blijkt schoonmaken, inschuimen, ontsmetten en een week leegstand absoluut een verschil te maken. Maar hier is echt nog een slag te maken, we hebben in de pilot nog niet eens bemonsterd achter bijvoorbeeld de voerbakken. Vaak is men geneigd een oplossing te zoeken in technische zaken, maar laten we nu eerst beginnen met te checken of wat we doen, ook goed gaat. De afdrukplaatjes maken dat wel heel mooi zichtbaar. Wat mij betreft zou het eigenlijk voor elke varkenshouder een standaard check moeten zijn."

